

§ 73

Dnr 2019/00064 049

Remiss från Finansdepartementet om översyn av kostnadsutjämnningen för kommuner och landsting – Lite mer lika (SOU 2018:74)

Kommunstyrelsens beslut

- 1 Kommunstyrelsen lämnar nedanstående yttrande över remissen från Finansdepartementet om översyn av kostnadsutjämnningen för kommuner och landsting – Lite mer lika (SOU 2018:74).

Bakgrund

Finansdepartementet har skickat Kostnadsutjämningsutredningens betänkande ”Lite mer lika. Översyn av kostnadsutjämnningen för kommuner och landsting (SOU 2018:74)” på remiss. Falköpings kommun är en av remissinstanserna. Svar ska lämnas till Finansdepartementet senast den 17 maj 2019.

Den kommunalekonomiska utjämnningen består av inkomstutjämnning, kostnadsutjämnning, strukturbidrag, införandebidrag samt regleringsbidrag och regleringsavgift. Utredningens uppdrag är att utreda och uppdatera kostnadsutjämnningen. I direktiven från regeringen anges att översynen ska överväga om det nuvarande systemet i tillräcklig grad fångar upp större samhällsförändringar och med anledning av detta eventuellt föreslå förändringar i de delmodeller som finns, nya delmodeller eller om delmodeller ska utgå. Utredningen ska också analysera möjligheterna att förenkla utjämnningen.

Kostnadsutjämnningen syftar till att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting att tillhandahålla invånarna service oberoende av opåverkbara, strukturella förhållanden. Systemet ska alltså inte utjämna för skillnader i ambitionsnivå eller effektivitet. Kostnadsutjämnningen är solidariskt finansierad inom kommunsektorn och staten har ingen del i finansieringen, till skillnad mot inkomstutjämnningen.

Det samlade utfallet av förslagen innebär en relativt stor förändring. Utjämnningens omfattning ökar med en miljard kronor både för kommunerna och för landstingen. Den profil som det hittillsvarande systemet har innebär att kostnadsutjämnningen omfördelar från kommuner med i genomsnitt stark socioekonomi, tät bebyggelse och stor befolkning till kommuner med svag socioekonomi, gles bebyggelse och liten befolkning. Förändringarna föreslås genomföras år 2020.

Förvaltningens bedömning

Kommunledningsförvaltningen har tagit del av förslaget och konstaterar att enligt beräkning, bilaga 4 i remissen, skulle förändringen innebära att Falköpings kommun får 2 860 kronor per invånare och år, jämfört med enligt nuvarande system 2 033 kronor per invånare och år. Denna förändring skulle

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks

innebära 827 kronor mer per invånare, det vill säga cirka 27 miljoner kronor, i ökade statsbidrag för Falköpings kommun.

Kommunledningsförvaltningen förslår att kommunstyrelsen lämnar nedanstående yttrande på remissen.

Yttrande

Falköpings kommun har tagit del av förslaget och vill lämna följande synpunkter.

Falköpings kommun välkomnar Kostnadsutjämningsutredningens förslag och ser att tyngdpunkten till förändring ligger i de delar som Falköpings kommun, liksom många andra kommuner, har påpekat under en flera år. Behovet av omfördelning mellan kommuner i de delar som framförallt rör individ- och familjeomsorg är stort. Falköpings kommun, liksom många andra kommuner med liknande socioekonomisk struktur, konstaterar att kostnaderna ökar i de delar som rör omsorg och skola. Det är därför mycket rimligt att de största förändringarna i förslagets olika delmodeller ligger här.

Frågan är om det är tillräckligt? Rubriken på betänkandet är ”Lite mer lika” och det är också så Falköpings kommun ser på omfördelningen. Troligen är detta inte tillräckligt, men det är ett steg i rätt riktning.

Falköpings kommun vill även uppmärksamma och reflektera kring frågan om uppdraget om förändrad kostnadsutjämning fångas upp av det nuvarande systemet i dagens samhällsförändring. Det Falköpings kommun vill belysa är hur olika det är mellan kommuner vad gäller finansiering av investeringar. Även kommuner utanför storstadsområdena har stora behov av investeringar för skola och omsorg då dessa kommuner, liksom många andra kommuner, har en positiv befolkningstillväxt och ett stort antal gamla och slitna lokaler. Till skillnad från storstadsregionerna har dock dessa kommuner inte de markpriser som vid försäljning ger stora reavinster och kapitaltillskott. Följden blir att dessa kommuner tvingas ta höga lån och större ekonomiska risker för finansiering av välfärdens byggnader och lokaler. Här ökar riskerna att det skapas klyftor mellan kommuner eftersom förutsättningar för att finansiera välfärden är så olika. Falköpings kommun vill därför lägga med denna synpunkt som bör beaktas vid kommande översyner av utjämningsystemen.

Falköpings kommun välkomnar förslaget i nuvarande utformning och hoppas det kan genomföras så snart som möjligt.

Tjänsteutlåtandet, daterat den 3 april 2019, har utarbetats av ekonomichef Magnus Fleischer. Kommunstyrelsens arbetsutskott har behandlat ärendet under § 42/2019.

Paragrafen skickas till

Finansdepartementet

Samtliga nämnder

Magnus Fleischer, ekonomichef

Justerarnas signaturer			Protokollsutdraget bestyrks